

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL VAINUTO MIŠKŲ BIOSFEROS POLIGONO ĮSTEIGIMO, JO NUOSTATŲ IR RIBŲ
PATVIRTINIMO**

2004 m. gruodžio 31 d. Nr. D1-724
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 14, 15 ir 23 straipsniais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.10 ir 1.11 punktais bei įgyvendindamas 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 1994 m. birželio 8 d. Tarybos direktyva 94/24/EEB) nuostatas:

1. Į s t e i g i u Vainuto miškų biosferos poligoną.
2. T v i r t i n u:
 - 2.1. Biosferos poligono, nurodyto šio įsakymo 1 punkte, nuostatus (pridedama);
 - 2.2. Biosferos poligono, nurodyto šio įsakymo 1 punkte, ribas (ribų planas pridedamas).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

VAINUTO MIŠKŲ BIOSFEROS POLIGONO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vainuto miškų biosferos poligono nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Vainuto miškų biosferos poligone (toliau – Biosferos poligonas) bei nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės organizavimo ypatumus šioje teritorijoje.

2. Veiklą Biosferos poligone reglamentuoja, jo apsaugos bei tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šie Nuostatai.

II. BIOSFEROS POLIGONO PASKIRTIS IR VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

3. Biosferos poligono paskirtis:

3.1. būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;

3.2. išsaugoti Vainuto miškų komplekso ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (*Ciconia nigra*) ir vapsvaėdžio (*Pernis apivorus*) populiacijas teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. sausio 9 d. įsakyme Nr. 22 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [12-364](#); 2003, Nr. [108-4849](#)) nustatytus kriterijus;

3.3. vykdyti saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, stebėseną (monitoringą), mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę;

3.4. atlikti gamtosausgos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose;

3.5. analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms;

3.6. užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą;

3.7. propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus.

4. Miškų ūkio ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti šių Nuostatų 3.2 punkte nurodytų rūšių ir jų buveinių apsaugos būklės.

5. Biosferos poligone:

5.1. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jei dėl to sumažėtų saugomų rūšių ar natūralių buveinių ar pablogėtų jų kokybė;

5.2. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės savininkais bei valdytojais, atstatyti ankstesnių miško sausinimų metu pažeistą hidrologinį režimą;

5.3. skatinama gamtotvarkos plane numatytais atvejais ir, suderinus su žemės savininkais bei valdytojais, išsaugoti perspektyvias bebravietes ir sukurti naujas;

5.4. skatinama riboti transporto eismą vidaus keliais prie saugomų paukščių lizdaviečių kovo–rugpjūčio mėn.;

5.5. skatinama įrengti juodiesiems gandrums, vapsvaėdžiams dirbtinius lizdus;

5.6. skatinama reguliuoti kranklių ir kiaunių gausą;

5.7. skatinama įgyvendinti priemones, gausinančias vapsvas ir kamanes;

5.8. skatinama nenaudoti pesticidų.

6. Juodojo gandro apsaugos tikslais Biosferos poligono ribų plane išskiriamos:

6.1. veisimosi vietos, apimančios 10–15 hektarų teritoriją apie kiekvieną užimtą juodųjų gandrų lizdą (teritorija apytikriai 200 m spinduliu, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar

kitomis aiškiais ribomis). Veisimosi vietai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 10–15 hektarų ploto medynai, tinkamiausi lizdams sukti arba dirbtiniams lizdams iškelti. Kiekvienai Biosferos poligone perinčiai juodųjų gandrų porai išskiriamos trys veisimosi vietos, įskaitant vietą su užimtu lizdu;

6.2. veisimosi vietos apsaugos zona – 60–70 hektarų teritorija apie veisimosi vietą (apie 300 m pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar kitomis aiškiais ribomis).

7. Juodojo gandro veisimosi vietoje negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai, o kiti miško kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi kovo–liepos mėn.

8. Juodojo gandro veisimosi vietos apsaugos zonoje negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ištraukimas balandžio–birželio mėn., išskyrus šviesinimus, valymus ir sanitarinius kirtimus masinio liemenų kenkėjų išplitimo židiniuose, kuriuose pakenktų medžių tūris viršija 10 m³.

9. Vapsvaėdžio apsaugos tikslais Biosferos poligono ribų plane išskiriamos:

9.1. veisimosi vietos, apimančios 3–5 hektarų teritoriją apie kiekvieną užimtą vapsvaėdžio lizdą (teritorija apytikriai 100 m spinduliu, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar kitomis aiškiais ribomis). Veisimosi vietai priskiriami ir kiti kompaktiški apie 3–5 hektarų ploto medynai, tinkamiausi lizdams sukti arba dirbtiniams lizdams iškelti. Kiekvienai Biosferos poligone perinčiai vapsvaėdžių porai išskiriamos dvi veisimosi vietos, įskaitant vietą su užimtu lizdu;

9.2. veisimosi vietos apsaugos zona – 8–10 hektarų teritorija apie veisimosi vietą (apie 100 m pločio teritorijos juosta apie veisimosi vietą, sutapatinant jos ribas su sklypų ribomis ar kitomis aiškiais ribomis).

10. Vapsvaėdžio veisimosi vietoje negali būti vykdomi pagrindiniai miško kirtimai, o kiti kirtimai ir medienos ištraukimas negali būti vykdomi balandžio–rugpjūčio mėn.

11. Vapsvaėdžio veisimosi vietos apsaugos zonoje negali būti vykdomi miško kirtimai ir medienos ištraukimas balandžio–rugpjūčio mėn.

III. BIOSFEROS POLIGONO APSAUGA IR TVARKYMAS

12. Biosferos poligono žemę bei gamtos išteklius tvarko, saugo ir naudoja žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai ir/ar gamtos išteklių naudotojai. Šie asmenys specialius gamtotvarkos darbus bei šių Nuostatų 5.2–5.8 punktuose nurodytas veiklas vykdo laisvanoriškai. Specialiems gamtotvarkos darbams Biosferos poligone atlikti bei šių Nuostatų 5.2–5.8 punktuose nurodytoms skatinamoms veikloms įgyvendinti gali būti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir programų bei savivaldybės biudžeto lėšos, kitos lėšos.

13. Biosferos poligone saugomų rūšių, nurodytų šių Nuostatų 3.2 punkte, būklės stebėjimus pagal Valstybinę aplinkos monitoringo programą atlieka, gautus duomenis analizuoja ir atskaitas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos teikia Pagramančio regioninio parko direkcija, suderinusi su Rietavo ir Šilutės miškų urėdijomis.

14. Biosferos poligone valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo Aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas.

IV. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

15. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo numatytais atvejais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka žemės, esančios Biosferos poligone, savininkai ir valdytojai už nustatytus veiklos apribojimus, mažinančius gaunamą naudą, turi teisę gauti kompensacijas, naudotis mokesčių bei kitomis lengvatomis.

16. Biosferos poligone esančios žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai negali trukdyti įstatymų ir kitų teisės aktų numatytais tikslais lankyti arba tvarkyti saugomų vertybių, vykdyti stebėjimų, mokslinių tyrimų.

17. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. D1-724

Vainuto miškų biosferos poligono ribos parengtos naudojant ortografinius žemėlapius M 1:10 000, Lietuvos koordinatų sistemoje (LKS-94). Ribų plano originalas saugomas Valstybinėje saugomų teritorijų tarnyboje prie Aplinkos ministerijos.